

Zeeweringen

Deze krant wordt huis aan huis verspreid in
het werkgebied van projectbureau Zeeweringen.

Het werk zit erop! Dit jaar pakte projectbureau Zeeweringen drie dijktrajecten op Tholen aan. In totaal is bij Moggershil, Stavenisse en de Krabbenkreekdijk ruim acht kilometer dijk versterkt. In deze krant blikken we terug op de werkzaamheden.

Dijkversterkingen Moggershil, Stavenisse en Krabbenkreekdijk

‘De dijk kan weer tegen een stootje’

‘Het werk is klaar!’, zegt projectleider Ronald den Hoed trots terwijl hij uitkijkt over de Oosterschelde. ‘Vier jaar geleden stond ik hier bij Sint-Maartensdijk voor het eerst op de dijk. Toen als ontwerper om te berekenen hoe dijktraject Stavenisse het best versterkt kon worden. Dit jaar had ik de pet op van projectleider. Prachtig om te zien dat mijn ontwerp nu werkelijkheid is. De dijk kan weer tegen een stootje.’

Dijkversterking Stavenisse is het achtste dijktraject in de gemeente Tholen waarbij Ronald betrokken is. ‘Ik kijk tevreden terug op dit uitvoeringsjaar. De aannemer heeft goed werk geleverd. In totaal hebben we 42.000 m² nieuwe betonzuilen gezet en 20.000 m² gekantelde Haringmanblokken. Alles staat er netjes bij, precies zoals het moet. De dijk voldoet weer aan de huidige veiligheidsnormen.’

Pruimen en zinkstukken

De liefde voor het vak zat er bij Ronald al vroeg in. ‘Toen ik vier jaar was, nam mijn vader me mee naar zijn werk. Hij was betrokken bij de aanleg van de Deltawerken’, vertelt hij. ‘Urenlang zat ik met een zak pruimen op een bosje rijswerk te kijken naar de productie van traditionele zinkstukken. Daarmee werden de bodems van de Deltawerken vastgelegd. Fascinerend vond ik het. Nog altijd hou ik van het bouwen met water, stenen en zand. Niet verwonderlijk dus dat ik al jaren bij projectbureau Zeeweringen werk.’

Veiligheid voorop

Het werk aan de Thoolse dijken was afgelopen jaar vooral zichtbaar op de omliggende wegen van de dijktrajecten. Er moest namelijk veel materiaal aangevoerd worden. Om dat zo veilig mogelijk te doen, hield projectbureau Zeeweringen een veiligheids campagne. ‘Eind maart hadden we een petjesactie’, vertelt Ronald verder. ‘Alle chauffeurs die voor ons reden, kregen een petje met de tekst *Ik rij veilig of ik rij niet*. Leerlingen van basisschool De Rieburch in Sint-Maartensdijk deelden het eerste petje uit. Helaas voorkwam het niet dat we enkele weken later klachten kregen over te hard rijden tussen

Sint-Annaland en Sint-Maartensdijk. De aannemer riep toen direct alle chauffeurs bijeen. Het projectbureau plaatste een smileybord om weggebruikers te confronteren met hun snelheid. Gelukkig kregen we daarna geen klachten meer.’

‘Toen ik vier jaar was, nam mijn vader me mee naar zijn werk. Hij was betrokken bij de aanleg van de Deltawerken’

Ingenieurs van de toekomst

Ronald bereidde afgelopen jaar ook dijktraject Sint-Annaland voor. ‘2015 is ons laatste uitvoeringsjaar. We werken dan onder andere in en rondom de haven van Sint-Annaland. We starten hier al in januari, zodat havengebruikers in het voorjaar zo min mogelijk last van ons hebben. Ook van dit dijktraject ben ik zowel ontwerper als projectleider. Komend jaar ben ik dus weer regelmatig op Tholen te vinden. Ik ben van plan om af en toe mijn dochters mee te nemen. Wie weet, zijn zij de ingenieurs van de toekomst.’

Moggershil, Stavenisse & Krabbenkreekdijk

Er komt veel kijken bij een dijkversterking. Niet alleen technische zaken, zoals het type steenbekleding, maar ook ecologie, cultuurhistorie en recreatie spelen een rol. Op deze pagina's vindt u enkele weetjes over de Thoolse dijkversterkingen die we de afgelopen jaren hebben uitgevoerd.

Vissen vanaf de dijk

Sportvissers maken graag gebruik van de Zeeuwse dijken. Op het onderste gedeelte van de dijk liggen meestal grote stenen. Dat maakt het bereiken van de waterkant lastig. Op Tholen hebben we deze stenen op veel plaatsen uitgevuld met asfalt. Zo kunnen vissers hier veilig hun hengels uitgooien.

Basalt zetten

Bij dijkversterkingen wordt basalt vaak vervangen door moderne, zwaardere stenen. Bij Moggershil konden we een kleine 6000 m² basalt behouden. Het moest wel grotendeels herzet worden.

Stavenisse

Sint-Annaland 2015

2015 is het laatste uitvoeringsjaar van projectbureau Zeeweringen. Bij Sint-Annaland versterken we dan de steenbekleding in de haven en langs het strand, Chaletparc Krabbenkreek en de Suzannapolder.

Het werk heeft gevolgen voor de omgeving:

- de haven is beperkt bereikbaar van 1 februari tot 1 mei.
- het strand en de dijk langs Chaletparc Krabbenkreek zijn afgesloten tussen 1 april en 1 juni.
- langs de Suzannapolder werken we van 1 april tot 1 november.

Meer weten?

Neem een kijkje op www.zeeweringen.nl. Daar staat uitgebreide informatie over dit dijktraject. Hier kunt u zich ook aanmelden voor onze digitale nieuwsbrief. Dan ontvang u het laatste nieuws over de dijkversterking direct in uw mailbox. Verder organiseren we begin januari een openbare informatieavond. Daar zijn alle inwoners van Sint-Annaland en andere belangstellenden welkom. Een aankondiging volgt op onze website en in de Eendrachtbode.

Grote Nol

Langs de kop van de Grote Nol hebben we een brede rand stenen gelegd. Zo blijft de nol bij hoogwater droog. Steltlopers hebben nu in deze omgeving altijd een rustplaats. Niet storen, alstublieft! De nol is namelijk afgesloten voor recreanten.

Moggershil

De naam Moggershil verwijst naar oude slikken die begin vijftiende eeuw werden ingepolderd. Het dorp dat daar verrees, bestond niet lang: in 1532 overstroomde het alweer. De Grote Nol is een restant van het verdronken dorp Moggershil.

Nieuwe fietspaden

Tijdens de dijkversterkingen leggen we nieuwe buitendijkse onderhoudspaden aan. Op plaatsen waar dat mogelijk is, stelt waterschap Scheldestromen deze open voor fietsers. Voordat we de dijken versterkten, was dat op Tholen negen kilometer. Daar is sinds 2006 veertien kilometer bijgekomen!

Schor van de Noordpolder

Het Schor van de Noordpolder is een waardevol natuurgebied. We hebben het een oppepper gegeven door het lager af te werken en kreekjes te graven. Schorgrond die vrij kwam tijdens de dijkversterking, hebben we hergebruikt.

Hillblock

Dijktraject Stavenissepolder had in 2012 de primeur van het Hillblock. Deze nieuwe betonzuil wijkt in uiterlijk af van de traditionele zuilen. Door het unieke zandloperfiguur heeft dit blok minder beton nodig. Toch is het sterk genoeg om een superstorm te weerstaan.

Duiken

Tholen is geliefd bij duikers. Tijdens de dijkversterkingen is duiken echter gevaarlijk: het water wordt troebel en we voeren materiaal aan over het water. Bovendien is het niet veilig om de dijk over te steken als het werkgebied is. Daarom is duiken verboden. Na de werkzaamheden kunnen duikers weer veilig te water. Bijvoorbeeld met behulp van duikringen en duiktrappen die we aanleggen.

Bruinisser Stelberg

Op Sint Philipsland lag bij dijkversterking Anna Jacobapolder (2009) de Bruinisser Stelberg in het werkgebied. Dit is een zogenoemde hollestelle: een kunstmatige drinkput met een ringwal. Door kwel konden schapen hier vroeger altijd vers drinkwater vinden. Dit bijzondere cultuurhistorische object wilden we niet verloren laten gaan. Daarom pasten we het in het ontwerp in.

Schorzijdebij

Langs veel Zeeuwse dijken leeft de zeldzame schorzijdebij. Hier is namelijk veel voedsel te vinden, zoals stuifmeel en nectar van zulte. Er is echter weinig nestelgelegenheid. Daarom helpen we de bijen een handje. Een bult zand met een kleidijkje eromheen is voldoende om als hotel te dienen. Vorig jaar legden we drie bijenhôtels aan in de Hollarepolder. Uit onderzoek blijkt dat de hotels vaak 'volgeboekt' zijn.

Oog voor cultuurhistorie

Het projectbureau ontwikkelde een interactieve kaart met alle Zeeuwse cultuurhistorische monumenten. Bij het werk aan de dijk houden we zoveel mogelijk rekening met deze waardevolle objecten. Benieuwd naar de kaart? Ga naar onze website!

Steen op steen

In dijktraject Moggershil hebben we de nieuwe zuilen direct op de oude steenbekleding gezet. Tussen de oude en nieuwe bekleding ligt een filterlaag van kleine steentjes. Zo kan water er tussendoor wegstromen.

Zeegras

Bij het werk aan de dijken gaat soms waardevolle natuur verloren. In Zeeland groeit het zeldzame Klein Zeegras. Dit willen we graag beschermen. Daarom hebben we het op veel plaatsen voorafgaand aan de dijkversterking verplaatst. Het Schor van Sint-Annaland was een uitstekende locatie om het zeegras te herplanten.

Rammegors

Wij werkten dit jaar niet als enige bij de Krabbenkreekdijk. Rijkswaterstaat maakte hier een doorlaatmiddel (afsluitbare opening) om het water van de Oosterschelde weer door het Rammegors te laten stromen. Het werk was op elkaar afgestemd: toen het doorlaatmiddel klaar was, sloten we de steenbekleding erop aan.

Pierenstekers

Sinds vorig jaar is het hele gebied tussen Stavenisse en Sint-Annaland officieel pierensteekgebied. Tijdens de werkzaamheden zorgen we ervoor dat pierenstekers het slik veilig kunnen bereiken.

Sint-Annaland

Sint-Maartensdijk

8,4

kilometer
steenbekleding

60

mensen buiten
op de dijk

14.000

ton asfalt

3

dijktrajecten

5.200

m² basalt

2

aannemers

2014

Tholen

10

dumpers

20

kranen

33.000

ton breuksteen

30.000

m³ klei vervangen

80.000

m² nieuwe betonzuilen

80

man personeel
achter de schermen

17.000

m² gekantelde
Haringmanblokken

In het kort

Les op de dijk

Scholieren uit Sint-Maartensdijk, Stavenisse, Sint Philipsland en Sint-Annaland mochten dit jaar een kijkje op de dijk nemen. Op speelse wijze leerden de kinderen hoe we in Zeeland droge voeten houden. En over de gevaren van de werkzaamheden!

Gekantelde blokken

Vroeger lagen op veel plaatsen in Zeeland Haringmanblokken op de dijk. Deze zijn niet zwaar genoeg om een superstorm te kunnen weerstaan. Gekanteld op hun zij kunnen we de Haringmanblokken hergebruiken. Duurzaam en goed voor de portemonnee!

Transport over het water

Voor de uitvoering van de drie Thoolse dijktrajecten konden we gebruikmaken van de loswal van Van Tilburg aan de Krabbenkreekdam. Dit scheelde veel langeafstandstransporten. Breuksteen, nieuwe betonzuilen, funderingsmateriaal: dit vervoerden we allemaal over het water.

Duurzame zuilen

Dit jaar hebben we voor het eerst in alle dijktrajecten duurzame betonzuilen gebruikt. Deze zuilen bevatten door hun vorm (Hillblock) of door hun samenstelling (Hydroblock, zie foto) minder beton. Bij de productie van beton komt veel CO₂ vrij. Minder beton betekent dus minder vervuiling.

Damwand

Bij dijkversterking Krabbenkreekdam werkten we langs het Schor van Sint-Annaland. Om dit zo weinig mogelijk te beschadigen, plaatsten we een 300-meter lange damwand. Zo hoefden we het schor niet af te graven. Van de damwand is nu niets meer te zien.

'Ik rij veilig of ik rij niet'

Ook dit jaar deelden we petjes uit aan chauffeurs die voor de dijkversterkingen reden. Zo vestigden we extra aandacht op kwetsbare verkeersdeelnemers.

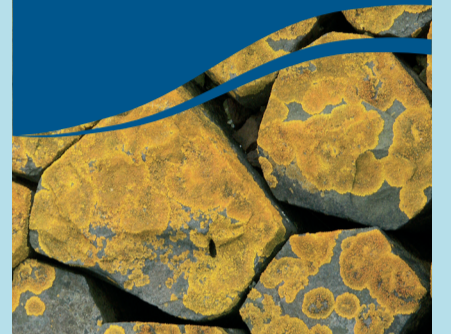
Projectbureau Zeeweringen bedankt alle omwonenden en belanghebbenden voor hun begrip tijdens de werkzaamheden.

Waar vindt u ons?

Heeft u vragen, opmerkingen of klachten? U kunt ons bereiken via:

088 - 246 1370
info@zeeweringen.nl
www.zeeweringen.nl

Volg ons op Twitter
@zeeweringen

Scan de QR-code om meteen naar de site te gaan!

Colofon

Dit is een uitgave van projectbureau Zeeweringen, een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat en waterschap Scheldestromen.

Realisatie

Projectbureau Zeeweringen

Uitvoering

WebNL

Fotografie

Archief projectbureau Zeeweringen
Ente Breed

Deze huis-aan-huiskrant is met grote zorg samengesteld. U kunt echter geen rechten ontlenen aan de gepubliceerde informatie. Eventuele wijzigingen worden gecommuniceerd via de digitale nieuwsbrief.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Waterschap Scheldestromen